

Ökumenische Flüchtlingsplattform in
der Euregio Maas- Rhein (B/D/NL)

Oecumenische vluchtelingenplatform
in der Euregio Maas-Rijn (B/D/NL)

Plateforme oecuménique dans
l'Euregio Meuse-Rhin (B/D/NL)

2016
Appell

zur Asyl- und Flüchtlingspolitik

Appel

voor de asiel- en vluchtelingenpolitiek

Appel

**au sujet de la politique de l'asile et
des réfugiés**

Appel

**voor de huidige asiel- en
vluchtelingenpolitiek**

**van het oecumenische vluchtelingenplatform
in de Euregio Maas-Rijn (B/D/NL)**

„Vluchten is geen misdaad - vluchten is een mensenrecht”

Zo luidde de titel waaronder het oecumenisch vluchtelingenplatform in februari 2014 een resolutie publiceerde. Deze heeft - gesteund door de katholieke en protestantse kerken in de Euregio - ook buiten het domein van de kerken zeer veel waardering gekregen.

Bijna twee jaar later moeten wij constateren dat onze dringende eisen aan Europese politici en instellingen om eindelijk een menselijke, op christelijke waarden berustende vluchtelingenpolitiek tot stand te brengen nog bij benadering niet vervuld zijn. In tegendeel: **De huidige toestand** wordt gekenmerkt door nog meer afweer tegenover vluchtelingen, door strategieën van buitensluiting, begeleid door enerzijds partijpolitieke loopgravenoorlogen, anderzijds door volledige overbelasting en hulpeloosheid van de verantwoordelijke instellingen. De toestand voor de vluchtelingen is niet alleen nogmaals dramatisch slechter geworden, maar is ook fundamenteel veranderd. Het vluchtelingendrama voor en bij de poorten van de Europese Unie gaat dagelijks verder en het heeft zich tegelijkertijd uitgebreid naar de vluchtwegen door Europa. Wij beleven mensonwaardige toestanden niet meer alleen in de crisishaarden van het Nabije Oosten of bij de onverzorgde vluchtelingen die in Turkije langs de wegen leven, maar ook in Griekenland of midden in Europa langs de Balkanroute(s).

Een van de belangrijkste oorzaken voor deze deficiten van de Europese vluchtelingenpolitiek zien wij in de onverschilligheid waartegen de vluchtelingen, in hun motieven, hun ellende en wanhoop de laatste decennia zijn vastgelopen en die tienduizenden van hen het leven heeft gekost: ze zijn verdrongen in de Middellandse zee, van dorst omgekomen in de woestijn, ze hebben hun lichaam gescheurd aan het prikkeldraad of zijn - zoals bijvoorbeeld in Noordafrika - door veiligheidstroepen vermoord. Europese politici hebben dit sterven aan de buitengrenzen van het continent niet tegengehouden, noch de verantwoordelijkheid ervoor op zich genomen. Wij constateren derhalve:

De landen van de Europese gemeenschap stellen door grove beperkingen van het vluchtelingenrecht de vluchtelingen bloot aan steeds grotere gevaren.

Duidelijk in tegenspraak met deze politieke houding en de gevolgen ervan zien wij een geweldige bereidheid om vluchtelingen welkom te heten. De vele vrijwilligers vormen een teken tegen deze zich versterkende vijandbeelden, vreemdelingenhaat en racisme. Deze mensen, gemeentes en groepen bewijzen een actieve dienst van “ontvijanding” doordat zij asiel en vlucht positief waarderen in de betekenis van menswaardigheid en mensenrechten. Tegenover de huidige verscherping van het asielrecht en de weer versterkte focus op buitensluiting en begrenzing van de vluchtelingenbewegingen naar Europa is het opkomen voor het asielrecht en de humanitaire opvang van vluchtelingen dringend nodig.

Tallose vrouwen en mannen zetten zich vrijwillig in om de aangekomenen hun verblijf zo verdraaglijk mogelijk vorm te geven. Gemeenschappelijk met hen stellen de leden van het Euregionale vluchtelingenplatform nadrukkelijk vast:

Vluchtelingen zijn niet gevaarlijk, maar ze zijn in gevaar. Zij vluchten voor geweld, honger en wanhoop en zoeken bij ons hulp en bescherming.

Wij kennen hun nood en de omstandigheden die hen op de vlucht drijven en wij weten dat niemand kan beweren hun motieven niet te kennen. Wij constateren derhalve:

Vluchtelingen zijn meteen dubbel bedreigd, door de levensomstandigheden in hun herkomstlanden en door de politieke maatregelen van uit- en buitensluiting.

Deze dubbele bedreiging moet politiek tegengewerkt worden:

1. Bestrijding van de oorzaken van vlucht in de herkomstlanden

Al decennialang is het bekend dat armoede en onverdraaglijke levensomstandigheden miljoenen mensen dwingen, hun vaderland te verlaten als ze willen overleven. Serieuze pogingen om deze omstandigheden te veranderen hebben echter nauwelijks resultaat gehad en zijn ook vandaag moeilijk zichtbaar.

In tegendeel:

- De uitbuiting van de arme door de rijke landen gaat ongeremd verder;
- onrechtvaardige handelsovereenkomsten ontnemen vele arme landen de kans, hun mensen te voeden, omdat zij eerlijke prijzen voor produkten verhinderen;
- goedkope importen, waartoe deze landen verplicht worden, verstoren de lokale markten;
- hongerlonen en ziekmakende arbeidsvoorwaarden versterken de uitbuiting der bevolking;
- landroof door multinationale concerns en kapitaalkrachtige investeerders verdrijft wereldwijd steeds meer mensen van hun gronden;
- de steun aan mensenverachtende regimes en hun corrupte handlangers door de Duitse en Europese politiek verhindert iedere verandering ten gunste van de bevolking;
- een materiële basisverzorging met water,voedsel,vorming, gezondheid, dus de garantie voor de meest fundamentele bestaansgronden wordt systematisch tegengehouden;
- de gevolgen van de klimaatcatastrofe treffen de toch al lijdende, hongerende en dorstende mensen in een mate die nog veel ernstiger is dan voor ons Europeanen;
- de strijd om de krimpende grondstoffen op de planeet neemt steeds hardere vormen aan, ten nadele van de toch al benadeelden, wier thuisland steeds meer onbewoonbaar wordt en hen dwingt te vluchten;
- in het bijzonder de Duitse wapenexporten over de hele wereld dragen op beslissende wijze bij tot geweld en terreur;
- het deelnemen van nationale legers zoals bijvoorbeeld de Bundeswehr of de NATO aan steeds meer oorlogsdeelname in de wereld is medeverantwoordelijk voor de katastrofale toestanden in Syrië, Afghanistan en in Irak en voor talloze slachtoffers, in het bijzonder onder de burgerbevolking.

Deze en een rij andere existentieel onverdraaglijke toestanden leiden als **niet te bestrijden vluchtmotieven** ertoe, dat miljoenen mensen in Afrika, in Azië, in het nabije oosten, in Zuid- en Middenamerika lijden onder lichamelijk en geestelijk geweld, onder honger en ontbering, onder wanhoop, angst en traumatisering. Die dwingen deze mensen te vluchten naar vermeend veilige delen van de wereld, vóór alles naar Europa, naar Duitsland.

appel

Daarom doen wij een beroep op alle Duitse politici:

Als u uw verklaringen, om de oorzaken van vluchten te bestrijden, zodat de mensen geen reden meer hebben om naar Europa te vluchten, ernstig neemt, zult u al het mogelijke doen om deze oorzaken van vluchten met al de u ter beschikking staande middelen te stoppen. Werkt u dan mee aan een grote transformatie naar een klimaatvriendelijke en sociaal rechtvaardige samenleving.

2. Een humane, rechtvaardige voor alle lijdende mensen open vluchtelingenpolitiek

- De huidige vluchtelingendiscussie in Europa wordt gekenmerkt door sociaal-politieke tegenspraken en menselijke deficit. De nood en de wanhoop van hulpzoekende mensen worden tot een zogenaamd voor de hele samenleving bedreigende crisis opgeblazen. Het gaat echter, niet alleen in Duitsland, maar in heel Europa, vooral om een politieke crisis.
Deze ontwikkeling is allerm minst verrassend. Wat wij thans beleven is geen vluchtelingencrisis, maar een politieke crisis waarin zich het falen van de Europese staten manifesteert. De binnen-europese minimum consensus, die overigens in alle, zelfs harde confrontaties overeind blijft, schijnt verbroken. Dat maakt de toestand ook politiek zo onberekenbaar.
- Alle NGO's, sociale instellingen, kerken en vluchtelingeninitiatieven wijzen er al jaren op dat Europa zich moet instellen op veel meer vluchtelingen en de noodzakelijke voorwaarden voor een behoorlijke verzorging en integratie moet scheppen;
- Er werd steeds weer op aangedrongen dat een menswaardige huisvesting in behoorlijk ingerichte woningen mogelijk is en dat passende reserves ter beschikking gesteld moeten worden;
- op alle niveaus van politiek en bestuur in heel Europa werd gewacht tot de vluchtelingen in de Europese landen aangekomen waren, met als resultaat overijld en slecht geregelde activiteiten, die in de regel **ten eerste** erg duur en **ten tweede** niet op menswaardige standaard zijn geörienteerd;
- wij overzien niet dat een deel van de politici weliswaar - in tegenstelling tot de jaren '90 - de gastvrije houding van de meerderheid der bevolking deelt, maar dat een aanzienlijk groter deel probeert angst en vreemdelingenhaat te versterken;
- het is voor ons en voor onze democratische gemeenschap niet te aanvaarden dat veel politieke partijen in alle Europese landen momenteel wedijveren wie het beste in een positie is de angst onder de bevolking, overspoeld te worden door vreemdelingen, aan te wakkeren;
- bijzonder bedreigend schijnt ons het sinds maanden niet te overziene resultaat van deze politiek bedenkelijke houding, dat de rechtsextremen en in het bijzonder het rechtsextreme geweldpotentieel werd en wordt begunstigd;
- tenslotte herinneren wij eraan dat arme landen zoals bijvoorbeeld Pakistan, Libye, Jordanië, Turkije veruit meer vluchtelingen opnemen als heel Europa, dat bijv. in Libanon elke derde mens een vluchteling is. Een aantal van 1,6 miljoen vluchtelingen in het jaar 2015 is nog geen 2% van de totale bevolking van Duitsland - en Duitsland is een van de rijkste landen op aarde.

Wij zijn ervan overtuigd

- dat noch de verdere uitbouw van de vesting Europa noch de verdere reductie van de vluchtelingenrechten de vluchtbewegingen in het rijke westen voor langere duur zal kunnen ophouden,
- dat zelfs de strijd tegen vluchtelingen met de modernste wapensystemen wanhopige en hongerige mensen niet kan tegenhouden, maar dat bovenal Europa, dat medeverantwoordelijk is voor de vluchtmotieven, in een positie zal zijn om een humane oplossing te vinden onder garantie van de mensenrechten.

appel

Derhalve doen wij een beroep op alle Duitse en Europese politici:

Maak een einde aan de politieke discussies en maatregelen, op nationaal en op EU niveau, die het doel van uitsluiting en verweer tegen vluchtelingen nastreven. Verhinder, door een duidelijke houding ten gunste van asiel en gastvrijheid, dat de democratische basis van een verenigd Europa in twijfel getrokken wordt.

3. Lijst van eisen

Tegen de achtergrond van de onverdraaglijke gebreken van de Europese vluchtelingenpolitiek eist het Oecumenische Vluchtelingenplatform in de Euregio Maas-Rijn van de politiek verantwoordelijken op alle niveaus en in alle UE-landen:

Wereldwijd

- Onmiddellijke wijziging van paradigma overal: vluchtelingen zijn geen gevaar, maar ze zijn op grote schaal aan gevaren blootgesteld.
- ophouden met oorlogsinterventies en economische uitbuiting als oorzaken van vlucht, vooral in de landen in het zuiden van de wereld,
- in plaats daarvan ontwikkelingspolitiek die de oorzaken van conflicten als jeugdwerkloosheid, geringe economische productiviteit, onzekerheid over voldoende voedsel, ecologische achteruitgang of gevolgen van de klimaatverandering tegengaat.
- geen uitholling van de Geneefse vluchtelingenconventie door illegale push-back operaties.
- wapenexporten die conflicten verhitten en tot vluchtbewegingen leiden, moeten onmiddellijk tot een einde komen.
- ontwikkelingswerk moet het vreedzaam samenleven op deze wereld bevorderen, dus moeten crisispreventie en vreedzame conflictoplossing aangemoedigd worden.
- geregulariseerde toegang van vluchtelingen tot Europa door middel van humanitaire visa.

Europa

- onmiddellijke beëindiging van militaire optredens tegen vluchtelingen, aan het sterven op de vluchtwegen en aan de Europese buitengrenzen moet om Gods wil een einde komen.
- geen buitenkampen van de Europese vluchtelingenpolitiek naar Noordafrika, in Turkije of in andere landen (bijv. door Hot Spots).
- beëindiging van de Europese oorlogsinzet in crisisgebieden.
- uitgebreide logistieke en financiële steun aan de binnenlandse vluchtelingen en de vluchtelingenkampen in landen die de voornaamste last van de vluchtbewegingen dragen.
- uitgebreide financiële steun voor het werk van multilaterale organisaties (bijv. UNHCR, UNICEF, e.a.) waarvan de humanitaire inzet onvervangbaar is.
- Geen aanwijzing van vluchtlanden (bijv. De Balkan) tot “veilige herkomst-landen”. In het bijzonder Roma worden in deze landen met geweld en uitsluiting bedreigd.
- De bestrijding van de gewetenloze mensensmokkelaars - er zijn ook andere - is het meest effectief door het ontmantelen van de vesting Europa door te zetten. Europa heeft de misstand van de mensensmokkelaars juist door versterking daarvan tot succes gebracht.
- Het opheffen van het Dublin III decreet dat onrechtvaardig is en derhalve nooit goed veranderd kon en kan worden; in plaats daarvan het scheppen van een keuzemogelijkheid van het land van bestemming door de vluchtelingen bij daarmee overeenkomende financiële korting door de EU.

Binnenlandse politiek

- *Energieke stappen tegen politici en andere personen die oproepen tot tegenstand tegen asielzoeker-sentra en daarmee tegen vluchtelingen opzetten.*
- *Bescherming voor politici en andere personen die zich inzetten voor vluchtelingen.*
- *Versterkte inspanningen voor een dialoog tussen voor - en tegenstanders in het vluchtelingendebat in beschermde ruimtes om het verminderen van vaak ongegronde angsten mogelijk te maken.*
- *Oprichting van onderkomens voor vluchtelingen voor ten hoogste 150 personen ter vermindering van onoverzichtelijke en daardoor conflicten veroorzakende massaverblijven.*
- *Samenwerking tussen alle maatschappelijke groepen (autoriteiten, kerken hulporganisaties) stimuleren en eisen, zowel op lokaal niveau als landelijk.*
- *Passende verzorging van vluchtelingen garanderen, in het bijzonder van mensen zonder papieren, bijv. afgewezen asielzoekers, mensen wier asiel- procedure werd afgesloten en degenen die uit uitzettings-detentie zijn vrijgelaten zonder dat ze uitgezet konden worden.*
- *Opname en begeleiding van vluchtelingen met meer dan de basis-verzorging (bed,bad,brood) mogelijk maken en eisen.*
- *Ondersteuning van vrijwilligers, bijv. Met financiële hulp (reiskosten-vergoeding, scholing en consultatie alsook het stimuleren van zogen. vluchtelingenmaatjes.*
- *Om snelle inburgering te stimuleren zouden vluchtelingen uit landen met hoge erkenningsgraden in alle Europese landen zonder onderzoek van asielverzoeken een verblijfsrecht moeten krijgen.*
- *Geen onderscheid meer maken tussen vluchtelingen die wegens vervolging op de vlucht slaan en degenen die dat uit gebrek aan levensperspectief doen. Honger en absolute armoede - daarmee verbonden wanhoop en ziekte- zijn beslist redenen voor vlucht. De Bijbel kent zo'n verschil niet.*
- *Onmiddellijke beëindiging van het aanwakken van angst door politieke partijen om daaruit politiek voordeel te trekken. Die ervan profiteren zijn vandaag al de rechtsextremen.*
- *Afschaffing van de duldingsstatus, die vluchtlingen geen kans op integratie biedt.*
- *Afschaffing van massa- en verzamelonderkomens, die geen mogelijk-heden bieden voor privé - en persoonlijke sfeer.*
- *Mogelijkheden voor beroepsopleidingen en bezigheden voor alle vluchtlingen*
- *Kleuter- en schoolplaatsen voor alle vluchtelingenkinderen als sleutel voor hun leeftijdgebonden integratie.*

4. Overschrijding van de schaamtegrens

Voor ons is de Europese vluchtelingenpolitiek een schande, omdat zij mensen-rechten, christelijke waarden en een vreedzaam en rechtvaardig samenleven van de mensen veracht.

Europa zou haar Nobelprijs voor de vrede moeten teruggeven.

De leden van het oecumenisch platform zijn zich er heel goed van bewust, dat door de muur rond Europa de hoge levensstandaard, in het bijzonder voor de midden- en boven-laag in onze landen ten laste van de arme landen en de armen bij ons dichtgemetseld werd. Ons economisch systeem doodt ook vandaag nog, zelfs als er geen oorlog is. Wij hebben ons daardoor tegenover hen en onze God schuldig gemaakt.

Paus Franciscus heeft het politici op alle niveaus, maar ook ons zeer duidelijk gezegd: **“Wij zijn schuldig geworden aan het leven van de zwakste en meest weerloze broeders van Jezus Christus”**. Hij citeert daarmee uit de schuldbekentenis van de Evangelische theoloog Dietrich Bonhoeffer, die tegenover de misdaden van het Nationaalsocialisme formuleert:

„De Kerk bekent de willekeurige toepassing van brutaal geweld, het lichamelijke en geestelijke lijden van talloze onschuldigen, onderdrukking, haat en moord te hebben gezien, zonder haar stem daarover te verheffen, zonder wegen te hebben gevonden om hen te hulp te snellen. Zij is schuldig geworden aan het leven van de zwakste en meest weerloze broeders van Jezus Christus”.

(D. Bonhoeffer: Schuldbekentnis, in Ethik, 11. Auflage 1985, S. 118-123)

Wij als Christenen zijn niet de “betere mensen”, wij verstaan de schuldbekentenis als testament en verplichting. Het is tijd geworden dat wij allen, niet alleen de politici, zonder omwegen omkeren, om ons eindelijk bewust te worden dat een leven in vrede en deelhebben slechts mogelijk is, als wij bereid zijn tot delen met degenen die nauwelijks een levenskans hebben. Daartoe kan en moet een ieder bijdragen.